

شناسنامه طرح	
عنوان	اصلاح تقویم تعطیلات کشوری بر پایه مدیریت مصرف انرژی (بیک مصرف انرژی)
سال انتشار	۱۴۰۳
آدرس	قم، کیلومتر ۵ اتوبان قم-تهران، اتاق بازرگانی استان قم
تهیه کنندگان	فهیمة علی عسکری (مرکز مطالعات راهبردی اتاق بازرگانی قم) با همکاری کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی قم
شماره تماس	۰۲۵۳۶۱۵۰۱۰۴
چکیده	موضوع اصلاح تقویم تعطیلات کشوری بر اساس مدیریت انرژی و کاهش ناترازی مصرف، یکی از گامهای مهم در مدیریت منابع و بهینه سازی زیرساخت های کشور است. این طرح میتواند به کاهش بار مصرف انرژی در زمان های اوج مصرف کمک کند و به اقتصاد و صنعت گردشگری کشور نیز کمک شایانی کند. در ادامه، ساختاری برای طراحی این طرح پیشنهاد میشود
کلیدواژه	کاهش مصرف انرژی، مدیریت مصرف انرژی، تعطیلات رسمی

مقدمه

موضوع اصلاح تقویم تعطیلات کشوری بر اساس مدیریت انرژی و کاهش ناترازی مصرف، یکی از گامهای مهم در مدیریت منابع و بهینه سازی زیرساختهای کشور است. این طرح میتواند به کاهش بار مصرف انرژی در زمانهای اوج مصرف کمک کند و به اقتصاد و صنعت گردشگری کشور نیز کمک شایانی کند. در ادامه، ساختاری برای طراحی این طرح پیشنهاد میشود.

ضرورت طرح

چالشهای انرژی در ایران: ایران با ناترازی انرژی مواجه است، به ویژه در فصلهای اوج مصرف (تابستان و زمستان). تعطیلات کنونی نیز به جای کاهش مصرف، در بسیاری موارد منجر به افزایش تقاضای انرژی میشود.

نقش تعطیلات در مصرف انرژی: توزیع نامناسب تعطیلات رسمی در طول سال، فشار بر شبکه انرژی را تشدید کرده و پایداری اقتصادی را تحت تأثیر قرار می دهد.

نمونه های موفق: کشورهای مختلف با اصلاح تقویم تعطیلات، مصرف انرژی را مدیریت و هزینه های زیرساختی را کاهش داده اند.

- ژاپن: این کشور با مفهوم "تعطیلات خوشه ای" اصلاحاتی انجام داد تا تعطیلات در طول سال بهتر توزیع شود. همچنین تعطیلات ملی جدیدی مانند "روز کوهستان" اضافه کرده است.
- کره جنوبی: تعطیلات سنتی مانند "چوسوک" شکرگزاری کره ای و "سال نو قمری" همچنان باقی هستند، اما تعطیلاتی که با تعطیلات آخر هفته همزمان میشوند به روز دیگری منتقل میشوند.
- آلمان: برخی ایالتها تعطیلات را با توجه به فرهنگ محلی اصلاح کرده اند و تعطیلات مذهبی را در مناطقی که اکثریت ساکنان پیر و آن دین نیستند حذف یا تعدیل کرده اند.
- اندونزی: تعطیلات مذهبی و ملی را به منظور کاهش تراکم سفرها و بهبود توزیع تعطیلات در سال اصلاح کرده است.

- برزیل : تعطیلات محلی و ایالتی در کنار تعطیلات ملی بررسی شده و گاهی به دلیل مسائل اقتصادی یا بهره‌وری تنظیماتی انجام گرفته است.
- چین: تعطیلات سنتی مانند جشنواره بهار و تعطیلات "روز کارگر" را بازتنظیم کرده و به جایی که دوره طولانی، چندین دوره کوتاه‌تر در طول سال ایجاد کرده است.

اهداف طرح

- مدیریت بهینه مصرف انرژی در زمانهای اوج تقاضا
- کاهش فشار بر شبکه برق و گاز.
- بهبود بهره‌وری اقتصادی و اجتماعی از طریق مراسمات تعطیلات با نیازهای واقعی کشور
- افزایش پایداری محلی طریستی با کاهش مصرف انرژیهای فسیلی.

وضعیت فعلی و چالش‌ها

تعطیلات متمرکز: توزیع نامتعادل تعطیلات (تمرکز بر بهار و تعطیلات غیررسمی طولانی) باعث تشدید بار شبکه انرژی در تابستان و زمستان میشود.

مراکز آموزشی: ادامه فعالیت مدارس و دانشگاهها در زمان های اوج مصرف انرژی، فشار بر شبکه برق (سرمایش) و گاز (گرمایش) را افزایش میدهد.

ادارات دولتی: ساعات کاری ادارات و تردد کارکنان در اوج مصرف، منجر به افزایش بار ترافیکی و مصرف انرژی میشود.

پیشنهادهای اجرایی

- الف. اصلاح تعطیلات عمومی و آموزشی
- تعطیلات تطبیقی فصلی:
 - انتقال تعطیلات رسمی به فصلهای کم مصرف (پاییز و بهار)
 - تعطیلات زمستانی برای کاهش فشار بر شبکه گاز و تعطیلات تابستانی برای کاهش مصرف برق.
 - بازنگری در تقویم آموزشی:

- شروع سال تحصیلی زودتر (اواسط مرداد) و پایان آن زودتر (خرداد)
- تعطیلات زمستانی و تابستانی بلندتر.
- کلاس های آنلاین : برگزاری کلاس های آنلاین در روزهای اوج مصرف.
-

ب. تغییر در ساعات کاری ادارات و سازمانها

- در تابستان : تغییر ساعات کاری به ۶ صبح تا ۱۳
- در زمستان : تغییر ساعات کاری به ۹ صبح تا ۱۵.
- دورکاری : استفاده از دورکاری در زمان های بحرانی.

ج. تعطیلات منعطف منطقه ای

- تعیین تعطیلات بر اساس شرایط اقلیمی و مصرف انرژی در استان های مختلف.
- سیاست های تشویقی برای بخش خصوصی
- تشویق شرکت ها برای تنظیم ساعات کاری مطابق طرح اصلاحی.
- ارائه تسهیلات مالیاتی برای کسب و کارهایی که زیرساخت های کم مصرف نصب کنند.

اثرات مورد انتظار

- کاهش مصرف انرژی در روزهای اوج تقاضا.
- کاهش هزینه های ملی ناشی از تأمین انرژی اضطراری.
- بهبود کیفیت زندگی شهروندان از طریق کاهش آلودگی و ترافیک.
- تقویت پایداری محیط زیستی و کاهش اتلاف منابع.

نقش اتاق بازرگانی در اجرای طرح

ایجاد هماهنگی با نهادهای مرتبط : وزارت نیرو، وزارت نفت، آموزش و پرورش، و سازمان برنامه و بودجه.

تسهیل گفتگوی بخش خصوصی و دولتی : ارائه پیشنهادات مشترک به دولت از سوی فعالان اقتصادی

اجرای پایلوت در استان قم:

استان قم میتواند به عنوان پایلوت برای اصلاح تقویم تعطیلات و تغییر ساعات کاری در نظر گرفته شود
نتایج این طرح به عنوان الگویی برای سایر استان ها ارائه گردد.

جدول زمانی پیشنهادی

- سال اول
بررسی وضعیت موجود ۳ ماه اول اتاق قم، وزارت نیرو و نفت
اجرای آزمایشی ۶ ماه دوم استان قم و ادارات منتخب و ارزیابی نتایج
- سال دوم
وزارت نیرو و اتاق ایران
توسعه به کل کشور
- سال سوم
دولت و اتاق بازرگانی ایران

جمع بندی و پیشنهادات

اجرای این طرح میتواند به کاهش ناترازی انرژی و تقویت اقتصاد کمک کند.
اتاق بازرگانی قم نقش کلیدی در هماهنگی و اجرای این طرح به صورت آزمایشی دارد.
پیشنهاد میشود این طرح به عنوان یکی از دستور کارهای اصلی اتاق بازرگانی مطرح و پیگیری شود
برای تکمیل جزئیات و آماده سازی نهایی طرح جهت ارائه به اتاق بازرگانی ایران، میتوان
به موارد زیر پرداخت:
۱. جزئیات تکمیلی طرح
دلایل اقتصادی و اجتماعی
مصرف انرژی در تعطیلات: آمار نشان میدهد که در ایام تعطیلات، مصرف خانگی انرژی
به دلیل استفاده بیشتر از وسایل سرمایشی و گرمایشی افزایش مییابد.

کاهش بهره وری در زمان های اوج مصرف : تعطیلات نامتناسب باعث کاهش بهره وری اقتصادی در برخی فصلها شده و تولید صنعتی را مختل میکند.

جزئیات پیشنهادی برای قم به عنوان پایلوت
الف. تغییرات پیشنهادی برای مراکز آموزشی قم

تعطیلات زمستانی : تعطیلی ۲ هفته ای مدارس و دانشگاهها در دی ماه برای کاهش فشار بر شبکه گاز.

تعطیلات تابستانی : پایان سال تحصیلی در خردادماه و افزایش طول تعطیلات تابستانی.
آزمایش کلاسهای آنلاین : برگزاری دوره های آزمایشی آموزش آنلاین در زمان های اوج مصرف.

ب. تغییرات پیشنهادی برای ادارات دولتی قم
ساعات کاری جدید در تابستان: ۶ صبح تا ۱۳.
ساعات کاری جدید در زمستان: ۹ صبح تا ۱۵.
تعطیلی شنبه ها و پنجشنبه ها برای کاهش مصرف انرژی.

ج. پیشنهاد به صنایع و بخش خصوصی
تشویق به کاهش شیفتهای کاری در ساعات اوج مصرف.
ارائه مشوق های مالیاتی به شرکت هایی که در مصرف انرژی صرفه جویی کنند.

ابزارها و فناوری های پیشنهادی

الف. ابزارهای نظارتی

نصب سیستمهای هوشمند مدیریت انرژی در ادارات دولتی و مدارس.
استفاده از شمارشگرهای هوشمند برای نظارت بر مصرف انرژی در زمان های اوج.

ب. ترویج فرهنگ صرفه جویی

برگزاری کارگاه های آموزشی در قم برای آگاه سازی مردم و نهادها درباره اهمیت این طرح.
راه اندازی کمپین های عمومی در رسانه های محلی.

ب. مکانیسم پایش و ارزیابی

تعیین شاخصهای کلیدی عملکرد (KPIs) برای بررسی تأثیر طرح، مانند:
میزان کاهش مصرف برق و گاز.
کاهش هزینههای زیرساختی انرژی.
بهبود بهره‌وری اقتصادی.
ارائه گزارش سه ماهه به شورای گفتگو برای اصلاح یا توسعه طرح.

همکاری با نهادهای مرتبط

الف. وزارت نیرو و نفت:

تأمین داده های مصرف انرژی قم برای ارزیابی طرح.
تنظیم الگوی پخش بار انرژی در استان.

ب. وزارت آموزش و پرورش:
بازطراحی تقویم آموزشی بر اساس پیشنهادات طرح.

ج. استانداری قم:
هماهنگی میان دستگاه های اجرایی برای اجرای آزمایشی طرح.

پیشنهادهای اجرایی به اتاق بازرگانی قم

تشکیل کارگروه ویژه : شامل نمایندگان اتاق بازرگانی، استانداری، وزارت نیرو، آموزش و پرورش، و فعالان بخش خصوصی برای پیگیری اجرای طرح.
اجرای آزمایشی در یک بازه زمانی مشخص : پیشنهاد برای اجرای آزمایشی طرح از فصل زمستان سال جاری.
ارزیابی اثرات اقتصادی و اجتماعی : استفاده از تحلیل دادهها برای ارائه گزارشی به کارگروه ویژه.

منابع

علی-صابری, رضا-شریفی & ایمان-رمضانی. مسائل راهبردی بخش انرژی در برنامه هفتم توسعه (۷): توسعه انرژی تجدید پذیر (۱۹۲۸۷) .

عبداله پور & جمال. (۲۰۲۵). مسئله ناترازی تولید و مصرف برق در ایران و جایگاه شهروند باسواد انرژی در مصرف بهینه. *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*. ۱-۲۴, 14(۱).

خلیلی, میلاد, & مظاهری. (۲۰۲۳). بررسی ابعاد حقوقی تغییر ساعت رسمی و تعطیلات رسمی در جمهوری اسلامی ایران. *رهیافت های نوین در مطالعات اسلامی*, ۱۴(۵), ۲۷۳-۲۹۸.